

Wytyczne dotyczące organizacji szkoleń, warsztatów i kursów dla optometrystów w ramach samokształcenia. Polskiego Towarzystwa Optometrii i Optyki

Data publikacji: 02/2025

Opracowali:

- Dr n. o zdr. Sylwia Kropacz-Sobkowiak, konsultant ds. kształcenia PTOO
- Mgr Konrad Abramczuk, sekretarz PTOO

Wstęp

Systematyczne kształcenie optometrystów jest kluczowym elementem podnoszenia standardów zawodowych oraz jakości opieki nad pacjentami. Regularne szkolenia, kursy i warsztaty umożliwiają zdobywanie nowej wiedzy i doskonalenie umiejętności praktycznych zgodnie z najnowszymi osiągnięciami nauki oraz medycynie opartej na faktach, dowodach naukowych (ang. Evidence Based Medicine, EBM). Celem szkolenia jest podniesienie kwalifikacji uczestników w zakresie optometrii, a także zapewnienie aktualizacji wiedzy związanej z najnowszymi osiągnięciami w dziedzinie medycyny.

Aby zapewnić wysoki poziom edukacji w optometrii, Polskie Towarzystwo Optometrii i Optyki (PTOO) opracowało wytyczne dotyczące organizacji, prowadzenia i certyfikowania szkoleń oraz warsztatów zawodowych.

Program szkoleń, warsztatów i kursów

Program każdego wydarzenia edukacyjnego powinien być zgodny z wytycznymi PTOO i oparty na najnowszych dowodach naukowych (ang. *Evidence Based Medicine*). Zaleca się, aby program zawierał następujące moduły:

1. **Teoretyczne podstawy omawianego zagadnienia z zakresu optometrii** – np. patologia układu wzrokowego, diagnostyka i korekcja wad wzroku, farmakologia, rehabilitacja wzroku.
2. **Praktyczne aspekty pracy optometrysty** – np. badanie wzroku, dobór korekcji optycznej, interpretacja wyników badań, zastosowanie nowoczesnych technologii.
3. **Edukacja pacjenta i komunikacja** – umiejętności interpersonalne, zarządzanie pacjentem, etyka zawodowa.
4. **Aktualizacje i innowacje w optometrii** – najnowsze technologie, zmieniające się regulacje prawne, trendy w diagnostyce i terapii optometrycznej.

Program każdego wydarzenia edukacyjnego powinien być zgodny z **czynnościami zawodowymi optometrysty** oraz wytycznymi PTOO.

Ponadto wiedza i umiejętności przekazywane podczas szkoleń, warsztatów i kursów powinny być oparte na najnowszych dowodach naukowych (ang. Evidence Based Medicine).

Wymagania dla prowadzących szkolenia

Szkolenia powinni prowadzić wyłącznie doświadczeni specjaliści spełniający następujące kryteria:

Optometryści prowadzący szkolenia, warsztaty, kursy:

- **Wpis do Centralnego Rejestru Osób Uprawnionych do Wykonywania Zawodu Medycznego;**
- **minimum 3-letni staż zawodowy jako optometrysta;**
- **posiadanie Numeru Optometrysty PTOO;**
- **doświadczenie w edukacji** (preferowane akademickie lub w szkoleniach zawodowych).

Specjaliści z innych dziedzin (np. lekarze rodzinni, okuliści, fizjoterapeuci, farmaceuci):

- **Minimum 5-letni staż zawodowy w danej specjalizacji;**
- **doświadczenie w prowadzeniu szkoleń** zawodowych, edukacji na poziomie akademickim.

Każde szkolenie powinno mieć wyznaczonego **koordynatora**, którym może być wyłącznie optometrysta z minimum 3-letnim doświadczeniem, wpisany do Centralnego Rejestru Osób Uprawnionych do Wykonywania Zawodu Medycznego. oraz posiadający Numer Optometrysty (nadawany przez PTOO). Koordynator odpowiada za nadzór merytoryczny oraz zgodność programu z wytycznymi PTOO.

Organizacja szkolenia – wymagania dla organizatorów

Organizator szkolenia powinien zapewnić odpowiednie warunki do jego przeprowadzenia, w tym:

- **Godne warunki szkoleniowe** – odpowiednia sala, oświetlenie, komfortowa przestrzeń dla uczestników;
- **specjalistyczne urządzenia i sprzęt diagnostyczny** – zgodny z tematem kursu, umożliwiające zdobycie umiejętności praktycznych;
- **materiały szkoleniowe** – w formie drukowanej lub elektronicznej (preferowana jest forma elektroniczna).

Informacja o szkoleniu i rejestracja powinna zawierać:

- **Imię i nazwisko prowadzącego** oraz jego pełną sylwetkę zawodową (doświadczenie, kwalifikacje);
- **zakres szkolenia** - przedstawiony w formie programu kształcenia zakres tematyczny szkolenia;
- **data i miejsce szkolenia** - szczegółowe informacje dotyczące daty rozpoczęcia i zakończenia szkolenia wraz z informacją o miejscu jego odbycia;

- **liczbę godzin dydaktycznych** - przy czym za jedną godzinę dydaktyczną uznaje się 45 min zegarowych;
- **formę szkolenia** (stacjonarne, online, hybrydowe) - nazwa formy powinna odpowiadać nazwom zawartym w załączniku nr 1 do *Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie ustawicznego rozwoju zawodowego osób wykonujących niektóre zawody medyczne*;
- **informację na temat egzaminu** - Organizator jest zobowiązany do poinformowania uczestników o kryteriach zaliczenia egzaminu przed rozpoczęciem szkolenia.

Egzamin i zasady oceny

Szkolenia, warsztaty, kursy mogą kończyć się egzaminem teoretycznym i/lub praktycznym.

- **Minimalny próg zaliczenia:** 60% poprawnych odpowiedzi (w przypadku testu teoretycznego);
- **w przypadku braku zaliczenia egzaminu** – możliwość ponownego podejścia po dodatkowym szkoleniu lub konsultacji.

Zaświadczenie o ukończeniu szkolenia

Po ukończeniu szkolenia organizator zobowiązany jest wydać zaświadczenie, które powinno zawierać:

1. **Imię i nazwisko uczestnika;**
2. **imię i nazwisko (imiona i nazwiska) osób prowadzących szkolenie**, wraz z numerem RIZM oraz Numerem Optometrysty;
3. **imię i nazwisko optometrysty prowadzącego nadzór merytoryczny** nad szkoleniem (jeśli jest inne niż osoba prowadząca szkolenie), wraz z numerem RIZM oraz Numerem Optometrysty;
4. **liczbę godzin dydaktycznych szkolenia;**
5. **numer wydanego zaświadczenia;**
6. **formę szkolenia (zdalne / stacjonarne);**
7. **liczbę punktów uzyskanych na egzaminie** (jeśli dotyczy);
8. **informację o wyniku egzaminu** (pozytywne/negatywne zaliczenie, jeśli dotyczy).

Dodatkowo na zaświadczeniu może być:

Numer RIZM uczestnika szkolenia (Rejestr Osób Uprawnionych do Wykonywania Zawodu Medycznego).

Patronat PTOO nad szkoleniem

Organizatorzy szkoleń, którzy chcą uzyskać patronat PTOO, mogą to zrobić, składając wniosek:

- Formularz [*Wniosek o objęcie honorowym patronatem wydarzenia/ uczestnictwa w Komitecie honorowym/ uczestnictwa w Komitecie naukowym*] należy wypełnić i przesłać do biura PTOO;
- termin zgłoszenia: minimum 60 dni przed rozpoczęciem wydarzenia;

- PTOO zastrzega sobie prawo do oceny merytorycznej i formalnej wniosku.

Organizatorzy szkoleń, którzy otrzymają patronat PTOO, są zobowiązani do przestrzegania wytycznych PTOO dotyczących standardów edukacyjnych.

Dokumentacja szkolenia

Organizator jest zobowiązany do przechowywania dokumentacji związanej z przeprowadzonym szkoleniem, warsztatem lub kursem przez okres 5 lat od jego zakończenia.

Zakres zachowanej dokumentacji dotyczy:

- listy obecności;
- listę osób przystępujących do egzaminu (jeśli dotyczy);
- wyniki egzaminów (jeśli dotyczy);
- listę wydanych certyfikatów wraz z numeracją;
- wszelkie materiały związane z realizacją szkolenia.

Po zakończonym szkoleniu Organizator przeprowadza badanie jakości kształcenia w związku z wewnętrznym **Systemem Oceny Jakości Kształcenia**. Uczestnicy szkolenia są zobowiązani do:

- wypełnienia anonimowej ankiety poszkoleniowej.

W ramach ankiety poszkoleniowej uczestnicy mają prawo ocenić szkolenie pod kątem:

- jakości treści poruszanych podczas szkolenia;
- kompetencji prowadzącego szkolenia;
- jakości organizacji szkolenia;
- dostępności;

Ocena jakości kształcenia ma na celu zapewnienie ciągłego podnoszenia jakości i doskonalenia programów szkoleniowych.

Dzięki powyższym wytycznym PTOO organizatorzy kursów i szkoleń będą w stanie zapewnić wysoki standard edukacji optometrycznej w zakresie samokształcenia.
